

Differentiaaldiagnosen in je binnenzak

PDA's nog geen gemeengoed onder studenten

Steeds meer geneeskundestudenten en coassistenten hebben een PDA. Toch is het handige apparaatje op zakformaat nog niet echt ingeburgerd. Ze zijn vooral in trek bij liefhebbers van gadgets.

Simone Paauw

Met de nieuwste *personal digital assistant* (PDA) kun je bellen, sms'en, e-mailen, muziek luisteren, films kijken, foto's maken, geluid opnemen en je kunt hem gebruiken als digitale agenda en autonavigatiesysteem. Maar voor geneeskundestudenten en coassistenten is ook een eenvoudiger versie al handig, omdat je er digitale boeken en naslagwerken op kunt downloaden. Vaak zijn die gratis of met korting te krijgen. Met een druk op de knop zoek je vervolgens de dosering van een medicijn op in het apparaat. Dat levert zeeën van tijd op die je anders kwijt bent aan het doorbladeren van lijvige boekwerken. Bovendien is het - vooral tijdens de coschappen - best praktisch om met één apparaatje rond te lopen in plaats van met tien zakboeken en een stuk of wat protocollen.

Geheugen als een zeef

Martijn van de Bunt (1984) is zesdejaars geneeskundestudent aan de UvA en zit in het tweede jaar van zijn coschappen. Hij kocht zijn PDA (een Acer n321 van ongeveer 300 euro) ruim anderhalf jaar geleden. 'De belangrijkste reden is dat ik een geheugen heb als een zeef. Ik gebruik hem om mijn leven te ordenen, de agendafunctie is heel belangrijk voor mij. Daarnaast had ik geen zin om met allerlei boekjes in mijn zakken rond te lopen tijdens mijn coschappen. In het ziekenhuis gebruik ik mijn PDA vaak om dingen op te zoeken die ik anders in een boekje zou opzoeken. Dat gaat met een PDA veel sneller. Ik denk dat ik er wel iets luier van word, maar aan de andere kant zoek ik vaker iets op en weet ik daardoor misschien meer. De PDA vind ik echt een uitkomst, toch zie ik weinig coassistenten en aios die er een gebruiken. Volgens mij moet het nog wat inburgeren.'

Beeld: De Beeldredactie, Marco Okhuizen

Best handig, dachten ze ook bij het Onderwijscentrum van de afdeling Inwendige Geneeskunde van het LUMC in 2006. Maar is het ook zinvol om de PDA te integreren in het onderwijs? Om deze vraag te beantwoorden, kregen anderhalf jaar lang alle nieuwe coassistenten er één te leen. Bijna honderd coassistenten deden mee aan de pilot en driekwart van hen gaf aan later als arts zeker een PDA te gaan gebruiken.

Stafadviseur ICT en Onderwijs van het LUMC, Peter de Jong, denkt dat de apparaten prima zijn voor het raadplegen van bijvoorbeeld het *Farmacotherapeutisch Kompas* en kleine programma's waarmee coassistenten bijvoorbeeld waarden kunnen berekenen. 'Maar de PDA kan het leerboek niet vervangen. De digitale versies van de boeken zijn vaak uitgekleeft. Soms ontbreken essentiële stukken tekst.'

Beeld: Michiel Vijzelaar

Studieontwikkend gedrag

Ulas Höke (1985) is vijfdejaars geneeskundestudent in Leiden en begint bijna met zijn coschappen. Hij kocht zijn eerste PDA in het tweede jaar. 'Ik was zeker één van de eerste studenten uit mijn jaar met een PDA. Ik vond het een leuke gadget. Inmiddels heb ik er wel dertig of veertig boeken op staan. Als ik achter een PC zit, vertoon ik sneller studieontwikkend gedrag. Dan zit ik al snel te internetten. Dat gaat minder makkelijk op de PDA, vanwege het kleine beeldscherm. Daardoor kan ik mijn gedachten beter bij het studeren houden. Ik zet mijn PDA (HTC Touch Diamond, van ongeveer 250 euro) vaak aan om er in te 'bladeren', bijvoorbeeld als ik aan het fietsen ben in de fitnesszaal. Volgens mij heb ik tijdens het sporten de meeste ziektebeelden geleerd. Maar als ik iets grondig wil weten, dan pak ik een echt boek. Een PDA is heel geschikt om snel beknopte informatie te bekijken, dat is natuurlijk handig als je coassistent bent. Maar toch denk ik dat ik een typische co word die stapels boeken met zich meesjouw.'

Beeld: Taco van der Eb

Leren nadenken

Studenten en coassistenten zouden ook programma's voor het stellen van diagnoses en differentiaaldiagnoses op de PDA kunnen zetten. De Engelstalige *Diagnosaurus* is bijvoorbeeld gratis op internet te downloaden en bevat meer dan duizend differentiaaldiagnoses. De Jong ziet liever niet dat coassistenten hun PDA gebruiken voor het stellen van diagnoses. 'Coassistenten moeten zelf leren nadenken. Ze moeten medische kennis in hun hoofd hebben.'

Slechts acht coassistenten uit het onderzoek van De Jong hadden al een PDA voordat de pilot van start ging. Zij gebruikten de uitgekleeft apparaten veel vaker dan

Een heel hippe co

Ilse Hellinga (1984) is zesdejaars geneeskundestudent aan de VU en is ruim een jaar geleden begonnen met haar coschappen. 'Ik gebruik mijn PDA (een HP iPAQ 6510 van ongeveer 300 euro) veel om dingen op te zoeken, te bellen, te mailen, te internetten en ook om notities in te maken. Dat vind ik efficiënter dan aantekeningen maken op papier. Ik heb een groot probleem als ik mijn PDA kwijtraak. Daarom neem ik liever een oud mobieltje mee als ik uitga. Tijdens mijn coschappen in perifere ziekenhuizen vonden mijn collega's me wel een heel hippe co. Omdat het zo effectief is, moest ik geregeld even wat opzoeken voor mijn collega's. Binnen het VUmc zijn meer artsen en specialisten met een PDA, dus daar is het verschijnsel wel wat meer ingeburgerd.'

Beeld: De Beeldredactie, Peter Strelitski

Niet aan het bed

Ilse Schuller (1983) is zesdejaars geneeskundestudent aan de VU en zit in het tweede jaar van haar coschappen. 'Ik gebruik mijn PDA (een HP iPAQ hx 2490 van 349 euro) vrij intensief tijdens mijn werk in het ziekenhuis, maar niet aan het bed van de patiënt. Het komt raar over als je hem nodig hebt om op te zoeken wat de patiënt mankeert. En het lijkt ook wel wat opschepperig als je zo'n dure gadget tevoorschijn haalt. Mijn begeleiders in het ziekenhuis vinden het handig dat ik een PDA gebruik. Maar als we het een-op-een over een patiënt hebben, pak ik hem er niet bij. De arts moet wel merken dat je zelf een goed beeld hebt van wat de patiënt mankeert.'

coassistenten die er nog geen ervaring mee hadden. Eén van de conclusies uit het onderzoek was dan ook dat het misschien beter zou zijn om te wachten met het integreren van de PDA in het onderwijs tot meer beginnende coassistenten er zelf al één hadden aangeschaft.

Handige bestanden

Op internet kunnen geneeskundestudenten en coassistenten veel handige, al dan niet gratis bestanden downloaden, zoals de NHG-Standaarden en diverse medische boekwerken, zoals het *Farmacotherapeutisch Kompas*, de *Merck Manual* en het *Acute Boekje*. Engelstalige programma's zijn vaker gratis dan Nederlandse. Op fora voor co's en studenten circuleren tal van tips en trucs om gratis betaalde (en dus illegale) bestanden te downloaden. PDA's zijn meestal uitgerust met één besturingssysteem, PalmOS of PocketPC. Bestanden kun je op één van die twee besturingssystemen lezen. Gelukkig zijn er softwaremakers die readers hebben ontwikkeld waarmee het mogelijk is om bestanden op verschillende PDA's te lezen. Deze e-readers zijn vaak gratis te downloaden.

Op www.artsinspe.nl staat een aantal handige links.

Waar moet je op letten bij de aanschaf?

- Bedenk wat je met de PDA wilt gaan doen. Wil je alleen handig zoeken in naslagwerken, dan is een eenvoudig type al snel goed genoeg. Wil je ook bellen, internetten, fotograferen en muziek luisteren dan heb je een duurder exemplaar nodig. Maar dan krijg je hem wel vaak gratis bij een abonnement.
- Let er bij een abonnement op dat de kosten van het internetten niet te hoog oplopen.
- Als je veel wilt downloaden, komt een groot geheugen goed van pas. Dat is meestal duurder, terwijl geheugenkaartjes tegenwoordig redelijk goedkoop zijn. De meeste PDA's zijn uit te breiden met extra geheugen.
- Het voordeel van een PDA met een touchscreen ten opzichte van één met een toetsenbord is dat je met een pennetje op het beeldscherm schrijft. Een programma dat het handschrift herkent, zet het om in letters. Typen op een klein toetsenbordje is lastig.
- Je kunt kiezen voor een monochroom of een kleurenbeeldscherm. De laatste verbruikt meer energie, maar de tekst is duidelijker en de afbeeldingen zijn mooier.
- De smartphone gaat de concurrentie aan met PDA's. Meestal is het beeldscherm van een smartphone echter kleiner dan die van een PDA, hetgeen het lezen bemoeilijkt.